

Փ Ո Ւ Ն Ձ

Օ Ր Ա Գ Ի Ր

10 փարայ

ԹԻԻ 178

ԵՐԵՎԱՆԻ

1868 ՅՈՒԼԻՍ 3

Առայժմ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կհրատարակուին: — Մէկ հատը տասը փարայ է: — Մայրաքաղաքիս մէջ բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ մէծիտ պիտի վճարէ 400 թուոց համար, իսկ գաւառացի մէջ 25 զըշ: Գարձեալ 400 թուոց համար, թղթատարութեան ծախքէ ազատ ըլլալով: — Ծանուցման տողը 40 փարայ է մէկ անգամի համար: — Լրագրիս վերաբերեալ նամակ և ուրիշ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել առ Տնօրէնն ի կ. Պօլիս Ռ. Յ. Բիւրքճեան տպարանը:

Ա.ԶԴ

Քանի մը բանաւոր պատճառներէ ստիպեալ որոշեցինք միայն 2—3 ա. միս շաբաթը երեք օր, այսինքն՝ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը հրատարակել օրագիրս, Յինճանճըլար Եօդուշու Ռ. Յ. Բիւրքճեանի մամլէն՝ որոյ տպագրութիւնը խիստ մաքուր ու ընտիր է:

Հետեւաբար՝ այսուհետեւ մեր անուանը ուղղեալ նամակ կամ ուրիշ որ և է գրութիւն պէտք է յիշեալ տպարանը զրկել:

Ա.ԶԴԱՅԻՆ

Օրագրոյս 176դ. թուոցն հրատարակելով Սեբաստիոյ կարապետ Եպիսկոպոսի համար Եպիսկոպոսական մասնաժողովոյն առ Ս. Պատրիարք հայրն ուղղած տեղեկագրին պատճէնը, խոստացանք ուրիշ առթիւ մեր գլխողութիւններն ալ հրատարակել: Տեղեկագիրն ընթերցողք կրնան դիտել թէ Եպիսկոպոսական մասնաժողովն ինչպէս վարուած է: Արդարեւ շնորհակալ եմք որ խնդիրը դատաս

տանական ընթացքի տակ դրեր է, առանց հետեւելու «անոյշ տեղը կապելու» սկզբունքին, որ շատ անգամ ինչպէս նաեւ այս խնդրոյն մէջ վնասակար է: Մասնաժողովը պատրիարքական իշխանութեան կառաջարկէ որ կարապետ Եպիսկոպոսի վըրայ եղած բազմատեսակ ծանր յանցանաց խնդիրն լուծանելու համար կամ ամբաստանող ականատեսս վկաններն Պօլիս բերելու է, և կամ մասնաւոր քննիչ մը յուղարկելու է ի Սեբաստիա մանրամասն քննութեան համար: Առաջին միջոցին գործադրութիւնը դժուարին է, իսկ երկրորդն խիստ դիւրին: Անկողմնակալ և անչահասէր մէկը կրնայ երթալ Սեբաստիա և քննել ինչ որ կըսուի Եպիսկոպոսին համար: Պատրիարքարանը իւր դրած մասնաժողովոյն առաջարկութեան համեմատ անշուշտ վերջին միջոցն ի գործ պիտի դնէ, և որչափ կարելի է շուտով, որպէս զի Սեբաստիա արժանոր հովիւ մը չըլլուի: Հովիւ մը կամք ու կարողութիւն ունեցող յիշեալ վիճակը վերջին օրերս տեղի ունեցած աղգային յառաջադիմական դրոյթի

ձեռնարկութեանց յարատեւութեան ու արդիւնաւորութեան օգնելու համար :

Արդ՝ կմնայ գիտնալ թէ՛ ինչ պիտի ըլլայ վարդանեան մեծ . Անդրանիկ էֆէնտին, որ իբրեւ ամբաստանող հոս բերուեցաւ և բաւական ժամանակէ ի վեր պանդուխտ կլթալիս ու թողլով իւր ընտանիքն ու անձնական գործերը : Ս. Պատրիարք հայրը անշուշտ կը հրամայէ կարապետ եպիսկոպոսին որ իւր այս որդին գոհ ընէ իւր անձնական գանձէն՝ վճարելով ինչ ծախք որ ըրած է . և եթէ կարելի է՝ վարձատրելով տարապարտուց աշխատութիւն կրելուն համար :

Իսկ մեք կարապետ եպիսկոպոսի մէկ քանի համախոհներուն առանձինն խորհուրդ կուտամք որ Նորին դերապատուութենէն խնդրեն հրաժարիլ Սեբաստիոյ Առաջնորդութենէն և ժամանակ մի հանգիստ առնուլ : Միանգամայն Սեբաստիայէն եկած վերջին գրութիւններէն իմանալով կաւետեմք իրենց թէ՛ քաղաքին ազգայնոց մէջ վերջին օրերս երկպառակութեան հետքն անդամ մնացած չէ, և թէ՛ ամենքը մէկ սիրտ մէկ հոգի եղած, յառաջագիմութեան գործերով կղբաղին :

— Գահիրէէն այս օրերս մայրաքաղաքս դարձող պօլսեցի բարեկամ մը ուրախութեամբ ծանոյց մեզ թէ՛ վրոնմ . Նուպար փաշան հեռագրով հրաման ըրած է Յակոբեան եղբարց, Երուսաղեմայ կալուածական խնդրոյն արդարութեամբ վերջ տալ և այս մասին Աղգին մէջ տեղի ունեցած տարածայնութիւններն անհետ ընել :

Նորին վսեմութեան արդարասիրութեան համբաւը աներկմիտ կրնէ

ղմշ թէ այսպիսի հրաման մ'ըրած է Յակոբեան եղբարց, անշուշտ իմացած ըլլալով որ Աղգին մէջ միայն Յակոբեանք, կրթնելով իւր բարձր ազդեցութեանը՝ մէկ քանի համախոհներու հետ դէմ կկենան Երուսաղեմայ պատուարժան իւստին արդար պահանջմանց :

Կյուսամք որ ամեն. Ս. Պատրիարք հայրն ու խառն ժողովը իրենց ջանքը կբաղմապատկեն Երուսաղեմայ ծանուցեալ բայց բռնաբատեալ իրաւունքը ձեռք բերելու համար, մինչդեռ բարձր խրտիվն ու իւր սիրելի պաշտօնեայն Նուպար փաշան հրամաններ ըրած են ինպատու Երուսաղեմայ :

— Կայսերական կառավարութիւնը՝ խառն ժողովոյ խնդրանք՝ ազգային դիւանատան հայերէնի տաւջին դրադիր թովմաս էֆէնտինն չորրորդ կարգի աստիճանը երկրորդի վերածեց, և երկրորդ դրադիր թէլեան կարապետ ու երրորդ դրադիր թէլեան Բարթող և չորրորդ դրադիր Բին կեանյրեան Մարտիկ էֆէնտիններուն չորրորդ կարգի պաշտօնատարութիւն շնորհեց : Այս աստիճանը շնորհեցաւ նաև ազգային համարակալ Պատկեր հանեան Մելքոն էֆէնտինն :

ՆՆՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բըրէզդինի կառավարիչ անուանեցաւ Մանասթըրի նախորդ կառավարիչ Ֆէհիմ փաշայ :

— Օգոստոսիառ Սուլթանին որդի բարձ. Եուսուֆ իղգէտոյն էֆէնտին Միրալայութեան աստիճանի բարձրացաւ, Նարդէոն իշխանը Սպարապետութեան գուռը դացած ատենը

իւր հրամանատարութեամբը եղած զօրահանդէսին մէջ ցուցած յաջողակութեանն համար :

— Նաբոլէոն իշխանը ուրբաթ օրը իւր տրամադրութեան ներքեւ դրած նուաժ շողեհանին մէջ շքեղ կոչունք մը տալով կայսերական կառավարութեան նախարարաց, հետեւեալ օրը մեկնեցաւ :

— Սըրպի նորընտիր Միլան իշխանը մօտերս մայրաքաղաքս պիտի գայ, Օգոստոսիառ Սուլթանին ներկայանալու համար :

— Աւստրիոյ տէրութեան և Ռումանիոյ իշխանութեան մէջ ժամանակէ մ'ի վեր ըացուած վէճը՝ որ ռուման նիաքնակ հրէից հարստահարութեան պատճառաւ էր, մօտ օրերս վերջացեր է : Ռումանիոյ իշխանութիւնը հատուցում տուեր է Աւստրիոյ, և հրէից յափշտակեալ ստացուածոց համար փոխարինութիւն պիտի ըլլայ եղեր :

Ա Ր Տ Ա Ք Ի Ն

Լուր կայ թէ՛ Պէրլինի գաղղիական դեսպանը, առանց մէկու մը դիտնալուն, յանկարծ փարիզ գացեր է : Առ այժմ չկրնար ստոյգ համարուիլ այս լուրն, և հետեւաբար աւելորդ է դիտողութեանց տեղի տալ :

— Աւսթրալիոյ մէջ Ֆէնիքնէ մը վերաւորեալ, Անգղիոյ թագուհւոյն որդի Սլիքէտ իշխանը նախորդ ամսոյն 15 ին Լոնտոն հասեր է :

— Բրուսիոյ գլխաւոր պաշտօնեայ Պիզմարդ կոմսը դարմանի ու օգտօխտութեան համար հանքային շուրերը գացած ըլլալով, զինուորական գործոց պաշտօնեան պիտի փոխանորդէ մինչեւ անոր վերադարձը :

— Գաղղիոյ երեսփոխանաց ժողովն օրոշեր է որ յառաջիկայ 1869 ին միայն 100 հազար հոգի զինուորութեան առնուին :

— Գաղղիայէն ու Անգղիայէն քաշուած 20 բաձերէ բաղկացեալ հեռագրոց համար այսուհետեւ միայն չորս ֆրանք վարձք պիտի առնուի :

— Պապական կառավարութիւնը հիմա զէնքի տակ 16,300 զինուոր ունի եղեր :

— Պելճիգայի մէջ վառօդարան մը դիպուածով բռնկելով շուրջը դրած նուաժ շէնքերը հիմնայատակ ըրեր և տասնի չափ գործաւորաց կործատեան պատճառ եղեր է :

— Կհաստատեն թէ՛ Անգղիոյ կառավարութիւնը Հապէշաստանի արշաւանաց համար 3,351,000 լիրա ծախք ըրեր է :

— Գաղղիայէն Անգղիա և անկէջ Գաղղիա քաշուած հեռագրերուն վարձքը քիչ մը աւելի ըլլալուն պատճառաւ, յիշեալ երկու կառավարութիւնները միաբաներ են հեռագրաց համար բաւական զեղչ մ'ընելու :

— Ռուսիոյ Աղէքսանդր կայսեր փարիզի մէջ եղած դաւադրութենէն ազատութեան տարեդարձն ըլլալով, Գաղղիոյ կայսրն ու կայսրուհին հեռագրով շնորհաւորեր են զնորին վեհափառութիւնը :

— Սպանիոյ մէջ ապստամբութիւն մի երեւան ելեր է, և խումբ մը զօրապետներ բռնուելու բանտարկուելու են :

Վերջին տեղեկութեանց նայելով, Սպանիոյ մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատուել է, և բռնուած զօրապետներն կղզիներ աքտորուել են : Այս երկիրն մշանջենաւոր խաղաղութեան երես տեսնելիք չունի, քանի

որ ժողովուրդը կառավարութեան ըն-
թացքէն դո՛հ չէ և բռնութիւնը կտի-
տիրապետէ :

—Վերջին օրերս մէկերկու կառավա-
րութեանց արտաքոյ կարգի շարժում-
ները Եւրոպիոյ կասկածանայ տեղի
կուտան : Բրուսիա այս միջոցիս աւե-
լի ուշադրութիւն կընէ զինուորական
պատրաստութեանց : Մինչդեռ Գաղ-
ղիոյ սահմանները 1867 հազարէն ա-
ւելի ունի, դո՛հ չըլլալով՝ դարձեալ
զօրք կաւելցունէ, և կըսուի թէ՛ զին-
ուորական հրամանատարաց գաղտնի
հրամաններ եղած է, Սաքսոնիոյ ազ-
գային զօրքը կազմ ու պատրաստ բռ-
նել : Միւս կողմանէ՝ Գաղղիոյ կառա-
վարութեան զինուորական գործոց
պաշտօնեայն պատուէր կուտայ զինա-
րաններուն, ուրիշ գործի չնայլ մին-
չեւ որ կառավարութեան ապսպրած
ղէնքերը չլմնան : Վերջապէս՝ այս և
ուրիշ այսպիսի պարագաներու վրայ
շատերը կմակարբերեն թէ Գաղ-
ղիա և Բրուսիա փոխադարձաբար
երկմտութեամբ կնային մէկմէկու, և
ուշ կամ կանուխ սրով պիտի խօսին
մէկմէկու հետ :

—Քանի որ արուեստք ու գիտու-
թիւնք յառաջ երթան, այնչափ գիւ-
տեր օր յօրէ կշատնան : Փարիզի մէջ
փայտէ շինուած և մէջը մեքենաւոր
ձիեր հնարուեր են, որոց վրայ կհեծ-
նեն, և մեքենայն կազմուելուն պէս՝
բուն իսկ ձիու պէս կքալեն եղեր :
Այս գիւտն արդէն գործածուելակը-
ուեր է, և կայսրը այս տարի ագա-
րակները որսի երթալու ժամանակը՝
նախարարաց հետ այսպիսի ձիերով պի-
տի երթայ եղեր : Անհաւանական
չթուիր մեզ այս գիւտն, քանի որ
ամեն օր կտեսնեմք գիտութեանց
այլ և այլ հրաշալիքը :

Ա. ՁԴ

Ճամանակէ մ'ի վեր մայրաքաղա-
քիս մէջ այլեւայլ գանձանակներ կը-
պտըտին ազգայնոց նուէրներն ընդու-
նելու համար : Վերջին օրերս գան-
ձանակ մ'ալ երեւան ելած է որ ըստ
մեզ ամենէն աւելի կարեւորն է : Այս
գանձանակը Պօլիս գտնուող սերաս-
տացւոց Օթանդակ անուն նորակազմ
ընկերութեան կվերաբերի, որոյ նպա-
տակն է Սերաստիոյ վարժարանաց
օգնել և Սերաստիոյ մէջ գիշերօթիկ
վարժարան մը հաստատել :

Աւելորդ է ըսել թէ՛ այսպիսի նպա-
տակաւ կազմուած գաւառային ընկե-
րութիւն մը որչափ քաջալերութեան
արժանի է, և թէ՛ իւր պտըտցուցած
գանձանակին վրայ ինչ աչքով նայե-
լու է :

Ա. ՊՕԼՈՍԻ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ԶԱՆԳԱԿԱՀԱՐ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՅ

ԿԱՐԱՊԵՏ Դ. ՏԱԲԷՍԵՈՆ

Այս ընտիր թատրերգութիւնը 7
դուրուշի կծակտուի՝ Պօլիս Զիւմպու-
լիւ խանին տակը Պ. Յ. Գալաֆեանի
Հայաստանեայց դրատունը : Գիւրքնի
խանի վերի յարկ թիւ 23 դրավաճա-
ռութեան եղբարց՝ դրասնեակը :
Մէրճանը՝ Պ. Յարութիւն և Պ. Պաղ-
տասար դրավաճառաց խանութները :
Բերա Գուլէգալիու թէքքէին գիւ-
մայը Պ. Վիքի մեծ փողոց թիւ 323
Պ. Վայսի, մեծ փողոց Նաումի թառ-
րանին քովը Պ. Թէմէյի դրավաճա-
ռանոցները :

ՏԵՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ, ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ԳԻՐԴՅԱՆ

